

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA SOCIOLOGIJA V LETU 2017

Poročilo DPK SM za sociologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017 ...	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	18
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	21
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	22
5.1	Zunanje ocenjevanje	22
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	22
6	Povzetek	23
6.1	Ocena uspeha kandidatov	23
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	24
6.3	Druge ugotovitve	24

Avtorici:

mag. Mirjam Počkar, glavna ocenjevalka za sociologijo

dr. Marina Tavčar Krajnc, predsednica DPK SM za sociologijo

Poročilo je potrdila DPK SM za sociologijo na svoji 11. redni seji 5. 10. 2017.

Ljubljana, november 2017

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

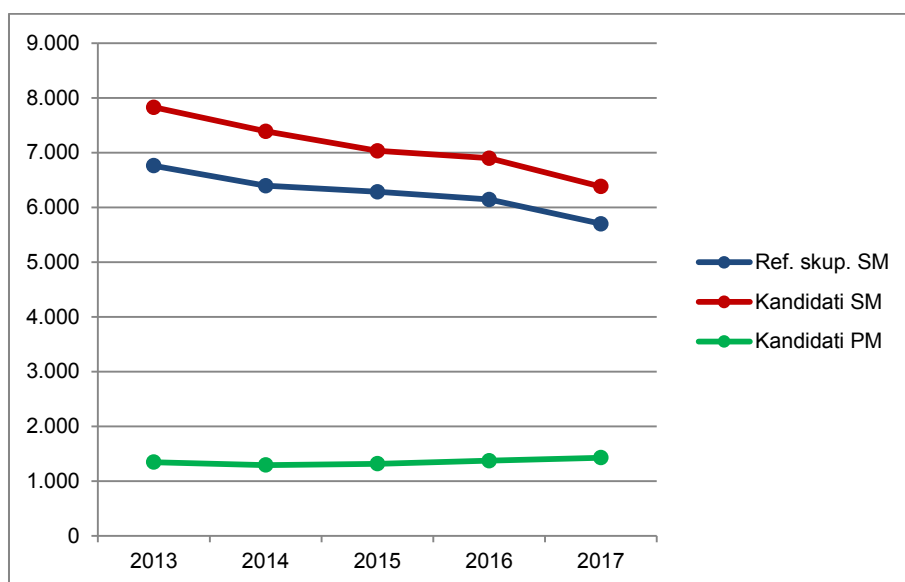
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2013 do 2017. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2013	6.759	7.826	1.346
2014	6.396	7.389	1.294
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Vir: Državni izpitni center, 2017

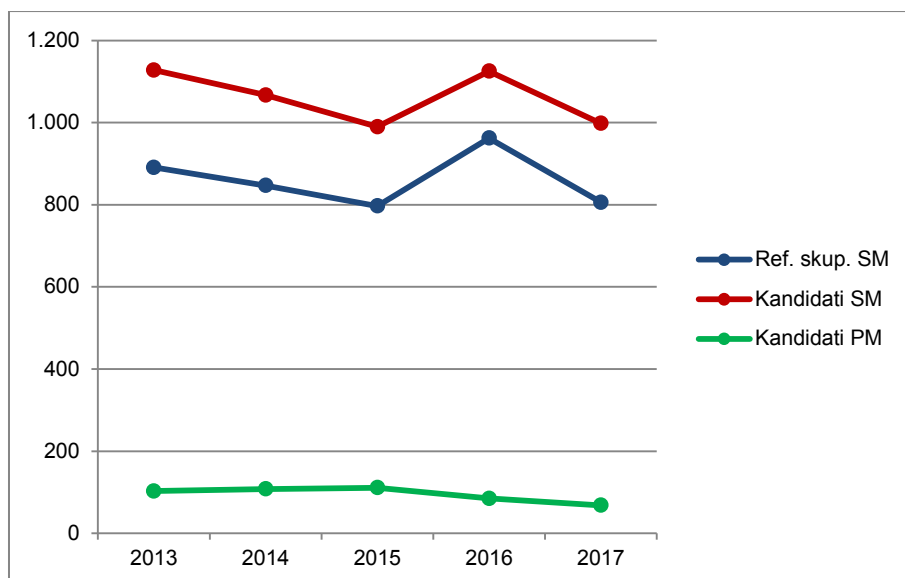
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali sociologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2013 do 2017. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2013	891	1.128	103
2014	847	1.067	108
2015	797	990	111
2016	962	1.125	85
2017	806	998	68

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

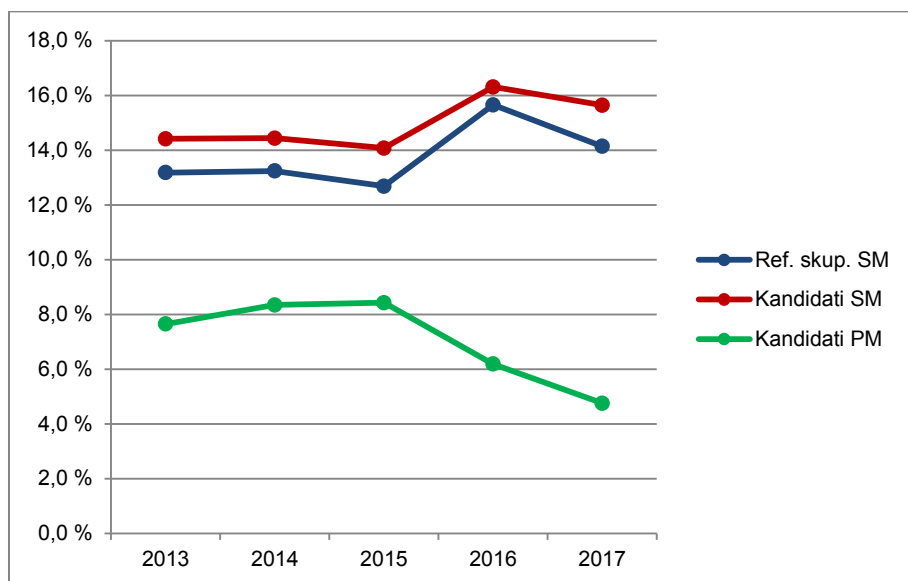
Vir: Državni izpitni center, 2017

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali sociologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2013 do 2017 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2013	13,2 %	14,4 %	7,7 %
2014	13,2 %	14,4 %	8,3 %
2015	12,7 %	14,1 %	8,4 %
2016	15,7 %	16,3 %	6,2 %
2017	14,1 %	15,6 %	4,8 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2013–2017

Vir: Državni izpitni center, 2017

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017

	Število	Delež
Splošna gimnazija	695	65,2 %
Klasična gimnazija	15	1,4 %
Gimnazija	710	66,6 %
Tehniška gimnazija	24	2,3 %
Ekonomska gimnazija	46	4,3 %
Umetniška gimnazija	26	2,4 %
Strokovna gimnazija	96	9,0 %
Ref. skup. SM	806	75,6 %
Ostali SM	192	18,0 %
Kandidati SM	998	93,6 %
Kandidati PM	68	6,4 %

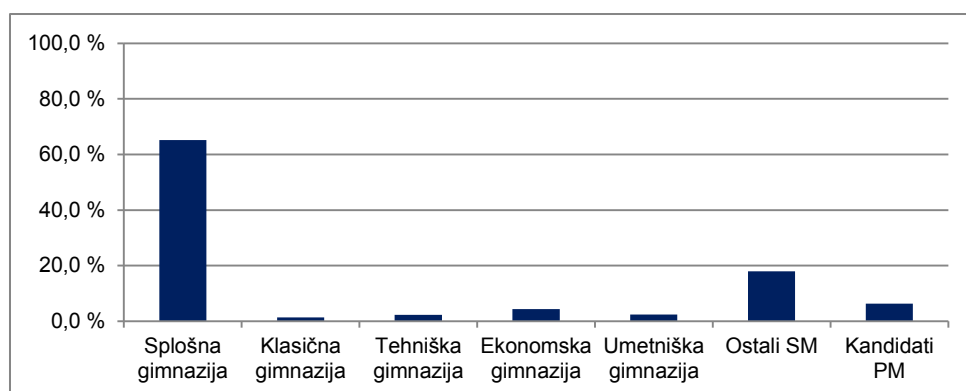
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017

Vir: Državni izpitni center, 2017

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri sociologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2017 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

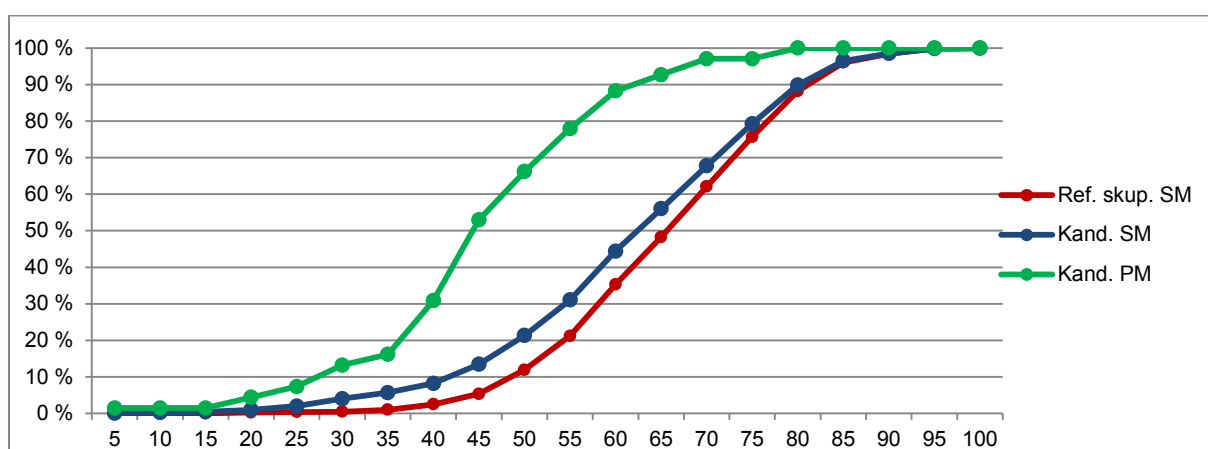
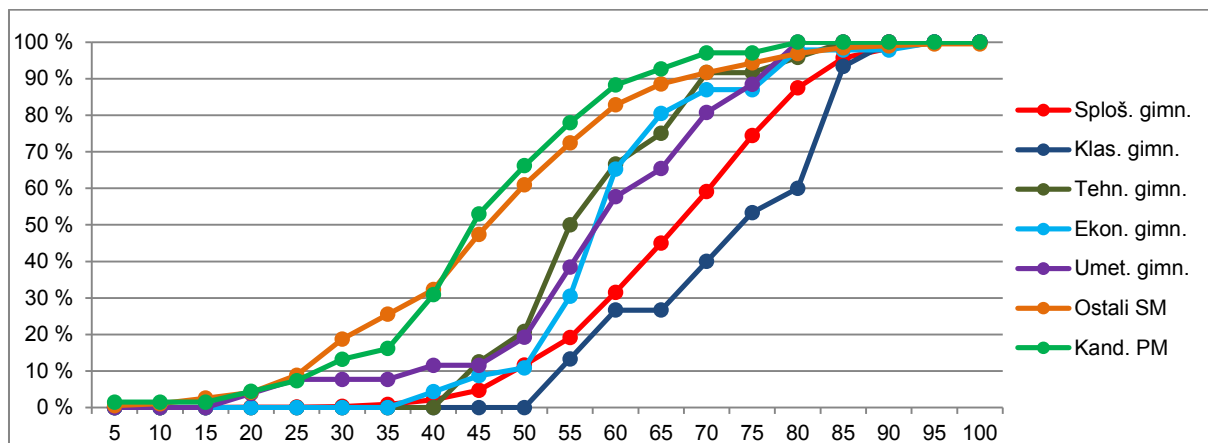
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
16-20	1	0	1	0	0	1	1	2	5	3	2
21-25	0	0	0	0	0	1	1	1	10	9	2
26-30	1	0	1	0	0	0	0	1	20	19	4
31-35	4	0	4	0	0	0	0	4	17	13	2
36-40	9	0	9	0	2	1	3	12	25	13	10
41-45	18	0	18	3	2	0	5	23	52	29	15
46-50	48	0	48	2	1	2	5	53	79	26	9
51-55	52	2	54	7	9	5	21	75	97	22	8
56-60	86	2	88	4	16	5	25	113	133	20	7
61-65	94	0	94	2	7	2	11	105	116	11	3
66-70	98	2	100	4	3	4	11	111	117	6	3
71-75	106	2	108	0	0	2	2	110	115	5	0
76-80	91	1	92	1	5	3	9	101	106	5	2
81-85	57	5	62	1	0	0	1	63	66	3	0
86-90	18	1	19	0	0	0	0	19	20	1	0
91-95	11	0	11	0	1	0	1	12	13	1	0
96-100	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
SKUPAJ	695	15	710	24	46	26	96	806	998	192	68

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	3 %	1 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %	1 %	0 %	1 %	4 %	4 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	8 %	2 %	0 %	2 %	9 %	7 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	8 %	2 %	0 %	4 %	19 %	13 %
35	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	8 %	2 %	1 %	6 %	26 %	16 %
40	2 %	0 %	2 %	0 %	4 %	12 %	5 %	2 %	8 %	32 %	31 %
45	5 %	0 %	5 %	13 %	9 %	12 %	10 %	5 %	13 %	47 %	53 %
50	12 %	0 %	11 %	21 %	11 %	19 %	16 %	12 %	21 %	61 %	66 %
55	19 %	13 %	19 %	50 %	30 %	38 %	38 %	21 %	31 %	72 %	78 %
60	32 %	27 %	31 %	67 %	65 %	58 %	64 %	35 %	44 %	83 %	88 %
65	45 %	27 %	45 %	75 %	80 %	65 %	75 %	48 %	56 %	89 %	93 %
70	59 %	40 %	59 %	92 %	87 %	81 %	86 %	62 %	68 %	92 %	97 %
75	74 %	53 %	74 %	92 %	87 %	88 %	89 %	76 %	79 %	94 %	97 %
80	87 %	60 %	87 %	96 %	98 %	100 %	98 %	88 %	90 %	97 %	100 %
85	96 %	93 %	96 %	100 %	98 %	100 %	99 %	96 %	96 %	98 %	100 %
90	98 %	100 %	98 %	100 %	98 %	100 %	99 %	98 %	98 %	99 %	100 %
95	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2017

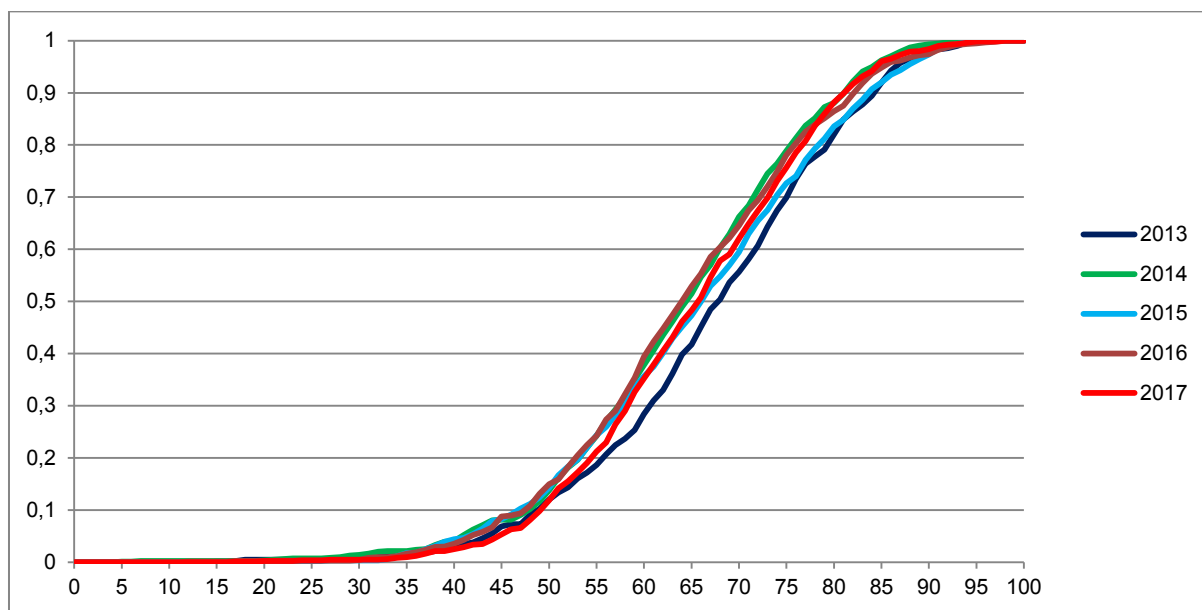
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2013 do 2017, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2013	48	60	72	83
2014	47	58	70	82
2015	47	58	70	82
2016	48	58	70	82
2017	48	58	70	82

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2017

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri sociologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2017 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

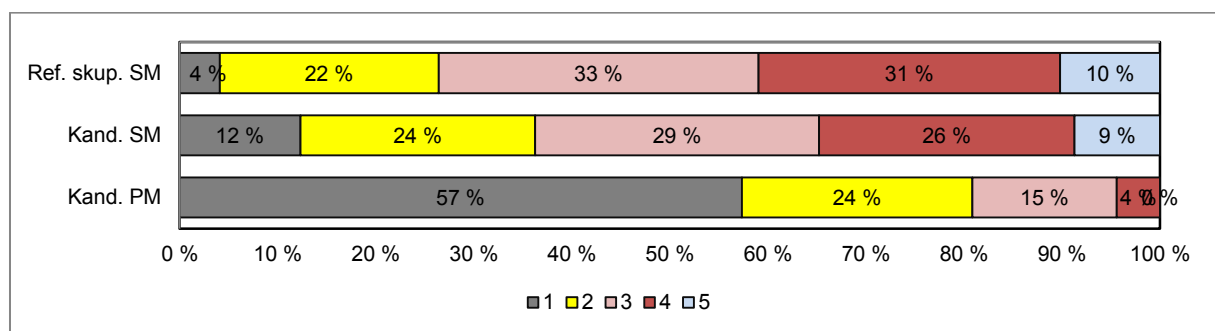
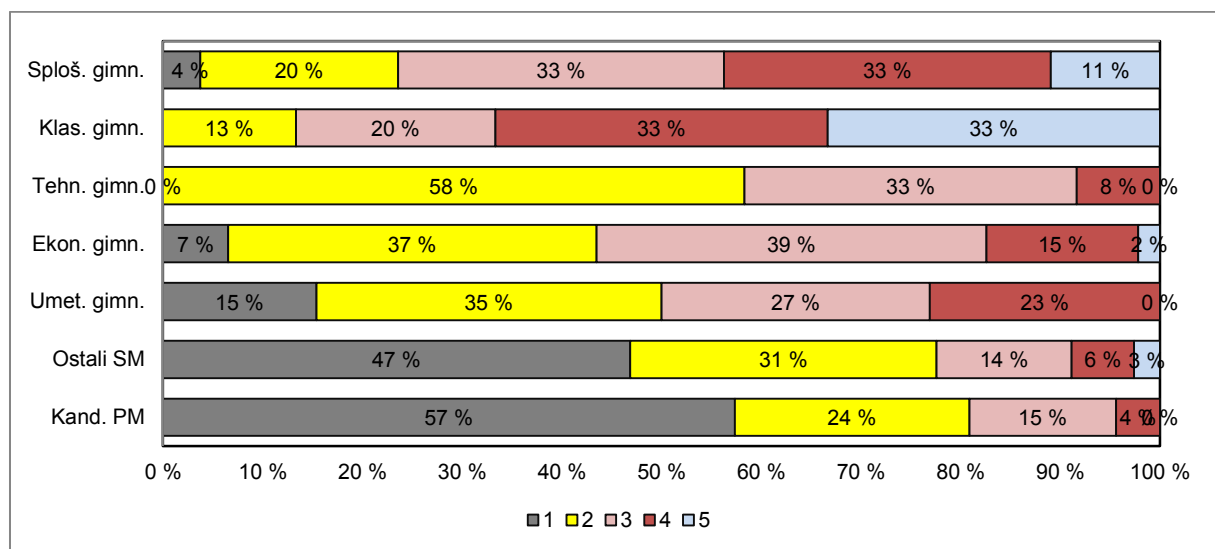
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	26	0	26	0	3	4	7	33	123	90	39
2	138	2	140	14	17	9	40	180	239	59	16
3	227	3	230	8	18	7	33	263	289	26	10
4	228	5	233	2	7	6	15	248	260	12	3
5	76	5	81	0	1	0	1	82	87	5	0
Uspešni	669	15	684	24	43	22	89	773	875	102	29
Skupaj	695	15	710	24	46	26	96	806	998	192	68

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	4 %	0 %	4 %	0 %	7 %	15 %	7 %	4 %	12 %	47 %	57 %
2	20 %	13 %	20 %	58 %	37 %	35 %	42 %	22 %	24 %	31 %	24 %
3	33 %	20 %	32 %	33 %	39 %	27 %	34 %	33 %	29 %	14 %	15 %
4	33 %	33 %	33 %	8 %	15 %	23 %	16 %	31 %	26 %	6 %	4 %
5	11 %	33 %	11 %	0 %	2 %	0 %	1 %	10 %	9 %	3 %	0 %
Uspešni	96 %	100 %	96 %	100 %	93 %	85 %	93 %	96 %	88 %	53 %	43 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2017

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2017

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	695	15	710	24	46	26	96	806	998	192	68
Povprečni splošni uspeh pri SM*	18,77	21,43	18,83	14,50	15,28	16,89	15,47	18,48	18,19	14,89	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,73	3,93	3,74	3,46	3,41	3,46	3,44	3,70	3,58	2,72	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,71	3,87	3,71	3,58	3,74	3,73	3,70	3,71	3,59	2,75	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,27	3,87	3,29	2,50	2,70	2,58	2,61	3,21	2,95	1,87	1,66
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,25	3,87	3,26	2,38	2,67	2,58	2,57	3,18	2,92	1,83	1,66
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	66,49	73,09	66,63	57,97	59,49	57,66	58,61	65,67	61,98	46,46	45,41
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	67	75	67	55,5	58	58	58	66	63	47	45
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	12,39	11,72	12,41	9,79	10,75	15,23	11,82	12,60	15,37	16,23	13,80
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,69	3,73	3,69	3,55	3,54	3,77	3,61	3,68	3,56	2,61	5,00
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,29	4,53	4,30	3,80	3,89	-	3,85	4,27	4,15	3,19	3,65
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,66	-	0,67	-	0,69	-	0,63	0,68	0,69	0,68	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,67	-	0,66	-	0,52	-	0,53	0,65	0,67	0,66	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,59	-	0,58	-	0,50	-	0,56	0,56	0,58	0,65	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,61	-	0,61	-	0,41	-	0,35	0,59	0,63	0,47	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,61	-	0,61	-	0,41	-	0,35	0,59	0,63	0,47	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,62	-	0,62	-	0,55	-	0,45	0,59	0,62	0,28	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,44	-	0,43	-	-	-	0,56	0,45	0,51	0,28	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,26	-	0,26	-	0,27	-	0,42	0,28	0,39	0,24	-0,03
Neuspešni s PP	3,74	0,00	3,66	0,00	6,52	15,38	7,29	4,09	12,32	46,88	57,35
Neuspešni brez PP	6,04	0,00	5,92	12,50	8,70	15,38	11,46	6,58	15,03	50,52	57,35

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

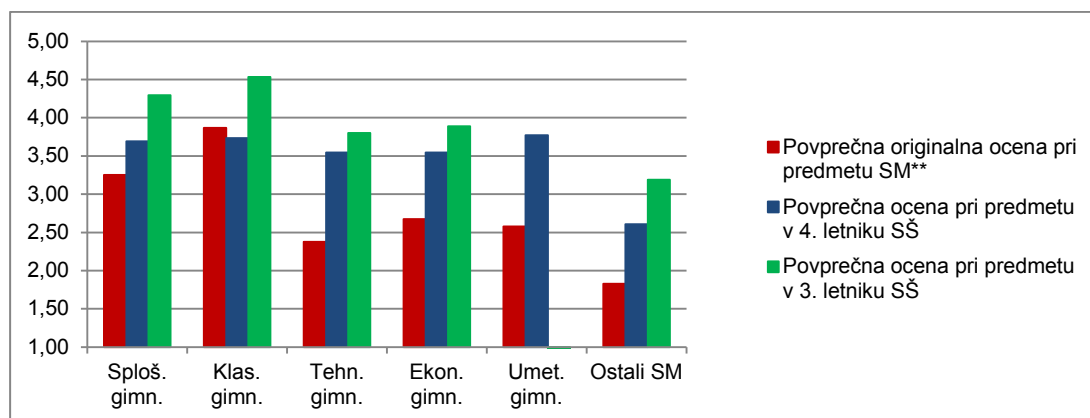
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz sociologije in povprečnih ocen iz sociologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

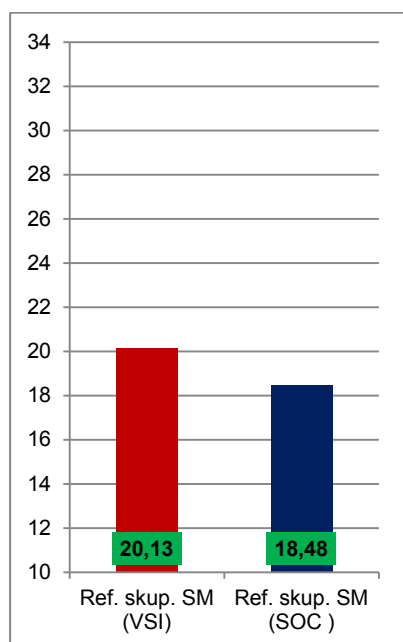
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz sociologije

Vir: Državni izpitni center, 2017

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2017 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz sociologije (ref. skup. SM – SOC).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz sociologije

Vir: Državni izpitni center, 2017

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2017.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

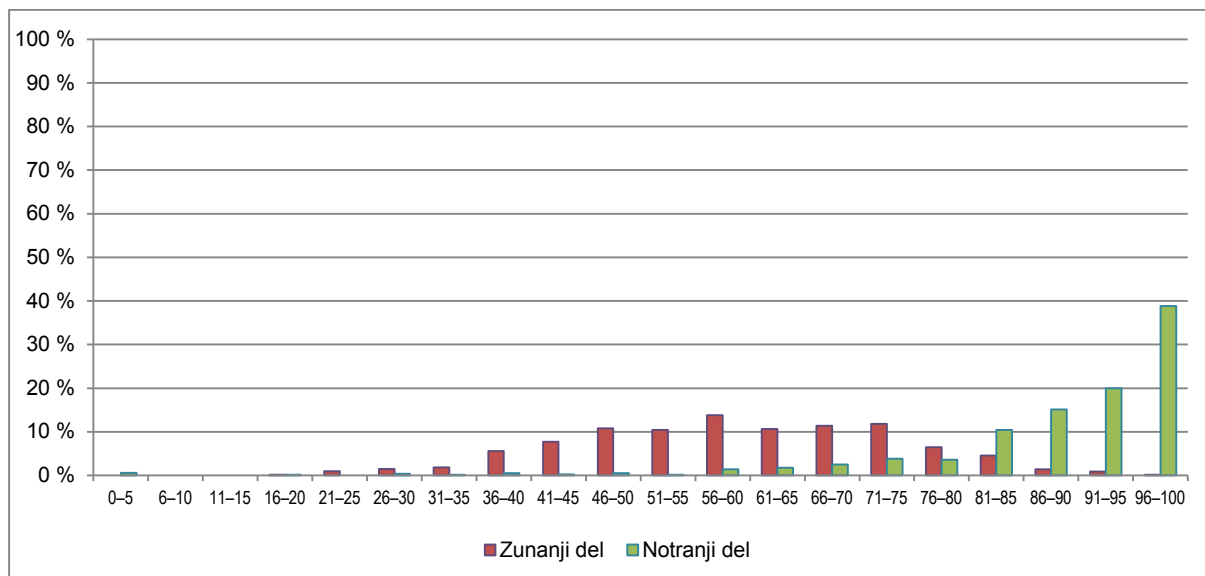
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	806	806
Povprečno število odstotnih točk	47,57	18,11
Standardni odklon odstotnih točk	11,54	2,77
Maksimalno število odstotnih točk	77,57	20,00
Povprečna težavnost	0,59	0,91

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2017.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	1 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	1 %	0 %
26–30	1 %	0 %
31–35	2 %	0 %
36–40	6 %	0 %
41–45	8 %	0 %
46–50	11 %	0 %
51–55	10 %	0 %
56–60	14 %	1 %
61–65	11 %	2 %
66–70	11 %	2 %
71–75	12 %	4 %
76–80	6 %	4 %
81–85	5 %	10 %
86–90	1 %	15 %
91–95	1 %	20 %
96–100	0 %	39 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2017

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2017.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Seminarska naloga
Število kandidatov	806	806	806
Povprečno število odstotnih točk	19,91	27,65	18,11
Standardni odklon odstotnih točk	5,97	6,92	2,77
Maksimalno število odstotnih točk	35,00	45,00	20,00
Povprečna težavnost	0,57	0,61	0,91

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje štiri strukturirane naloge, ki lahko vključujejo različno število vprašanj. Pri prvi nalogi (*Odločanje v skupnosti*) je bilo tokrat 10 vprašanj, pri drugi (*Izzivi sodobnega sveta*) 11 vprašanj, pri tretji (*Šolanje*) 9 vprašanj in pri četrti (*Množični mediji in komunikacije*) prav tako 9 vprašanj. Kandidati izberejo in odgovarjajo na celoten sklop vprašanj pri dveh nalogah. Pri vsaki lahko dosežejo največ 20 točk, skupaj 40 točk. Izpitna pola 1 predstavlja 35 % ocene.

Povprečno število (absolutnih) točk, ki so ga kandidati, ki so maturo opravljali prvič (brez poklicnih maturantov in drugih) – bilo jih je 806, dosegli pri tem delu izpita, je bilo 22.75, kar je 19,90 odstotne točke. Če upoštevamo vse kandidate (brez poklicnih maturantov) – bilo jih je 998, je bilo povprečno število absolutnih točk 21.21, kar je 18,55 odstotne točke.

Največ kandidatov je izbralo 3. nalogo (*Šolanje*), sledijo 4., 1. in 2. naloga. Največje povprečno število absolutnih točk so zbrali pri 1. nalogi, sledijo 2., 4. in 3. naloga. Kot je vidno iz preglednice 4.3.1, je bila izbira kandidatov nekoliko neuravnotežena. Izstopa 2. naloga, ki jo je izbralo precej manj kandidatov kot druge tri.

Indeks težavnosti izpitne pole 1 (v nadaljevanju IT) je 0,57, če upoštevamo kandidate, ki so maturo opravljali prvič (v nadaljevanju referenčna skupina), in 0,53, če upoštevamo vse kandidate brez poklicnih maturantov.

Preglednica 4.3.1 (*Dosežki pri Izpitni poli 1, IT*) prikazuje število kandidatov (referenčna skupina), ki so odgovarjali na posamezno nalogo (N), povprečno število doseženih točk in indeks težavnosti.

Preglednica 4.3.1: Dosežki pri Izpitni poli 1, IT

Naloga	N	Povprečno število (absolutnih) točk	IT
1	414	13,73	0,69
2	197	10,88	0,54
3	523	10,39	0,52
4	478	10,60	0,53

V nadaljevanju je predstavljenih še nekaj opažanj po posameznih nalogah in vprašanih izpitne pole 1.

1. naloga: Odločanje v skupnosti

Indeksi težavnosti pri vprašanih 1. naloge se gibljejo med 0,47 in 0,82. Za kandidate je bilo najtežje oziroma so najslabše odgovarjali na vprašanje 1.10 (*Kako imenujemo pojav, ko se ljudje iz različnih razlogov ne udeležujejo volitev?*), najbolje pa so odgovarjali na vprašanje 1.02 (*Kateri sociolog – glede na vir legitimnosti – razlikuje tri tipe oblasti?*). Nekoliko slabši odgovori v primerjavi z drugimi so bili še na vprašanje 1.08 (*Navedite dva razloga za povečanje nekonvencionalne politične participacije.*), IT je bil 0,62. Nekaj težav sta povzročali tudi vprašanji 1.04 (*Opređelite državo v ožjem pomenu.*) in 1.07 (*Opređelite pozitivni in negativni nacionalizem. Za vsakega navedite tudi konkreten primer.*). IT sta bila 0,63 in 0,64. Tudi to niso nizki IT, naloga se je izkazala kot dokaj lahka, kandidati so pri njej dosegli, kot že omenjeno, največje število točk.

2. naloga: Izzivi sodobnega sveta

Indeksi težavnosti pri drugi nalogi se gibljejo od 0,21 do 0,92. Nekatera vprašanja so bila glede na IT za kandidate dokaj težka. Največ težav so imeli pri odgovarjanju na vprašanje 2.09 (*Koliko otrok na žensko v rodni dobi se mora roditi, da je dolgoročno zagotovljeno enostavno obnavljanje prebivalstva? Navedite vrednost te mere rodnosti.*); IT je bil 0,21. Podobno težko je bilo tudi vprašanje 2.03 (*Kako imenujemo pojav, ko prostor ne pomeni posebne prepreke med kulturami, kakor je omenjeno v viru 1?*); IT je bil 0,22. Slabše so odgovarjali še na vprašanji 2.11 (*Pojasnite vpliv asimetrične delitve družinskih vlog na padanje rodnosti v modernih družbah.*) in 2.04 (*S čim je – glede na vir 1 – povezan ta pojav?*); IT sta bila 0,34 oziroma 0,38. Skoraj vsi pa so očitno odgovorili na vprašanje 2.10 (*Kako padanje rodnosti in smrtnosti vplivata na starostno strukturo prebivalstva Evrope?*); IT je bil 0,92.

3. naloga: Šolanje

Kot že omenjeno, je to nalogo izbralo največ kandidatov, vendar so pri njej dosegli najmanjše število točk (čeprav ne bistveno manj kot pri 2. in 4. nalogi, glede povprečnega števila doseženih točk odstopa navzgor samo 1. naloga). IT pri tretji nalogi so bili med 0,37 in 0,91. Kandidati so najslabše odgovarjali na vprašanje 3.06 (*Razložite ekspanzijo šolanja v sodobnih družbah, ki jo na terciarni ravni prikazujejo podatki v viru 2. V razlago vključite dva vidika/dve dimenziji tega pojava.*); IT je bil 0,37. Slabše so odgovarjali tudi na vprašanje 3.02 (*Kdaj je v Evropi nastopila potreba po šolah za ljudstvo in po množični pismenosti in s katerimi idejami/gibanjem je bila povezana?*); IT je bil 0,38. Skoraj vsi kandidati so pravilno odgovorili na vprašanje 3.01 (*S katerim tujim strokovnim izrazom lahko nadomestimo besedno zvezo vzgoja in izobraževanje?*); IT je bil 0,91. Precej kandidatov je prepoznalo avtorja koncepta kulturnega kapitala, ki ga je zahtevalo vprašanje 3.09 (*Kateri avtor se je v svoji interpretaciji neenakosti šolskih dosežkov opiral na koncept kulturnega kapitala? Obkrožite pravilni odgovor.*), čeprav so sam koncept v odgovoru na vprašanje 3.08 (*Pojasnite vlogo kulturnega kapitala v šolski uspešnosti posameznikov.*) nekoliko slabše razložili. IT pri vprašanju 3.09 je bil 0,77, pri vprašanju 3.08 pa 0,59.

4. naloga: Množični mediji in komunikacije

Indeksi težavnosti se gibljejo med 0,20 in 0,83. Največ nepravilnih odgovorov je bilo na vprašanje 4.06 (*Razložite pojem »medijski imperializem«.*); IT je bil 0,20. Težave je povzročalo tudi vprašanje 4.08 (*Televizija velja za najmlajšega od tradicionalnih medijev. Kdaj se televizija prvič predstavi širšemu občinstvu?*); IT je bil 0,23. Kandidati so najbolje odgovarjali na vprašanji 4.09 (*Množičnim medijem pripisujemo več funkcij. Katero funkcijo medijev opravlja članek, ki je predstavljen v viru 1? Navedite še druge tri temeljne funkcije medijev.*) in 4.07 (*Navedite medij, ki ga ne uvrščamo med tako imenovane tradicionalne medije.*); IT sta bila 0,83 in 0,82. Precej kandidatov ni vedelo odgovora na vprašanje 4.04 (*Kako imenujemo družbene interpretacije, ki z načinom predstavljanja v medijih soustvarjajo pomene in razumevanje družbenih dogodkov, pojavov in družbenih skupin?*); IT je bil 0,37.

Izpitna pola 2

Izpitna pola 2 vsebuje pet esejskih nalog. Kandidati izberejo in odgovarjajo na dve. Za posamezen odgovor dobijo največ 20 točk, skupaj 40 točk. To predstavlja 45 % ocene.

Esejske naloge lahko vsebujejo dodatna navodila. Tokrat so bila vključena pri tretji in peti nalogi.

Povprečno število (absolutnih) točk, ki so ga kandidati, ki so maturo opravljali prvič (brez poklicnih maturantov in drugih), dosegli pri tem delu izpita, je 24,57, kar je 27,64 odstotne točke. Če upoštevamo vse kandidate (brez poklicnih maturantov), je bilo povprečno število absolutnih točk 23,10, kar je 25,98 odstotne točke.

Daleč največ kandidatov je izbralo 1. nalogo (*Razpravljajte o socializaciji in o njenem pomenu za posameznika in za družbo kot celoto.*), sledijo 3. (*Razpravljajte o vzrokih in posledicah dezorganizacije družin v sodobnih družbah. Pri tem upoštevajte pozitivne in negativne vidike.*), 5. (*Analizirajte vzroke in posledice brezposelnosti.*), 4. (*Predstavite dve sociološki teoriji odklonskosti. Pojasnite, v čem se sociološke razlage odklonskosti bistveno razlikujejo od drugih razlag/teorij odklonskosti.*) in 2. naloga (*Analizirajte odnos do telesa v (post)modernih družbah in predstavite družbene okoliščine, ki takšen odnos spodbujajo.*).

Indeks težavnosti izpitne pole 2 je 0,61, če upoštevamo kandidate, ki so maturo opravljali prvič, in 0,58, če upoštevamo vse kandidate brez poklicnih maturantov.

Preglednica 4.3.2 (*Dosežki pri Izpitni poli 2, IT*) prikazuje število kandidatov, ki so odgovarjali na posamezno nalogo (N), povprečno število doseženih (absolutnih) točk in indeks težavnosti za posamezno nalogo. Vsi podatki veljajo za referenčno skupino.

Preglednica 4.3.2: Dosežki pri Izpitni poli 2, IT

Naloga	N	Povprečno število (absolutnih) točk	IT
1	628	12,39	0,62
2	211	12,01	0,60
3	283	10,86	0,54
4	243	12,95	0,65
5	247	13,01	0,65

Iz preglednice 4.3.2 je razvidno odstopanje pri izbiri 1. naloge. IT posameznih nalog se gibljejo med 0,54 in 0,65. Najnižje ocenjeni odgovori so bili pri 3. nalogi, najboljše pa pri 5. nalogi.

Seminarska naloga

Kandidati lahko dobijo pri seminarski nalogi največ 20 točk; to predstavlja 20 % ocene. Povprečno število doseženih točk (absolutno in relativno) pri tem delu izpita (notranji del) je bilo 18,11 točke. IT je bil 0,90, korelacija med zunanjo in notranjo oceno pa 0,28. To velja za referenčno skupino, če upoštevamo vse kandidate brez poklicnih maturantov, pa so dosežki sledeči: povprečno število točk je 17,42, IT je 0,87 in korelacija 0,39.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Izpitna pola 1

1. naloga: Odločanje v skupnosti

Kot kažejo IT za odgovore na posamezna vprašanja, nobeno vprašanje ni povzročalo kandidatom prevelikih težav. Zunanji ocenjevalci opažajo več pomanjkljivih ali nepravilnih odgovorov pri vprašanju 1.10, kjer se je za neudeležbo na volitvah zahteval odgovor »volilna abstinenca«. Kandidati so pogosto navajali politično abstinenco ali pa so ta pojem napačno zapisali (npr. asistenca). Pri vprašanju 1.05 so pri oblikah političnega sistema skoraj vedno navedli demokracijo, vendar pa so kot drugo obliko navajali totalitarizem namesto širšega pojma »avtokracija«. Pri vprašanju 1.07 (opredelitev pozitivnega in negativnega nacionalizma, primeri) so imeli težave z navedbo ustreznih primerov, zlasti za pozitivni nacionalizem, prav tako so bile pomanjkljive njegove opredelitve. Pri vprašanju 1.08 (razlogi za povečevanje nekonvencionalne politične participacije) so navajali pomensko enake razloge. Nekateri kandidati so imeli težave z opredelitvijo države v ožjem smislu (vprašanje 1.04) (ta ni bila celovita ali pa so opredeljevali državo v širšem pomenu). Včasih so pomanjkljivo opredeljevali tudi politične stranke (vprašanje 1.09).

2. naloga: Izzivi sodobnega sveta

Kot je bilo že omenjeno, je to nalogo izbralo najmanj kandidatov. Tudi slabših odgovorov je bilo več v primerjavi s 1. nalogo. Kot ugotavljajo zunanji ocenjevalci, je le malo kandidatov pravilno odgovorilo na vprašanje 2.09, v katerem se zahteva vrednost ene od mer rodnosti (koliko otrok na žensko v rodni dobi se mora roditi za dolgoročno zagotovljeno enostavno obnavljanje prebivalstva). To kaže tudi IT, ki je 0,21. Prav tako so slabo odgovarjali na vprašanje 2.03 (IT je bil 0,22), kjer je zahtevan pojem deteritorializacija za poimenovanje pojava, ko prostor ne pomeni posebne prepreke med kulturami. Namesto tega so navajali pojme, kot so modernizacija, globalizacija, svet kot globalna vas ipd. Slabo so odgovarjali tudi na vprašanje 2.11 o vplivu asimetrične delitve družinskih vlog na padanje rodnosti v modernih družbah (IT je bil 0,34). Pogosto so namesto tega samo opisovali, kaj je asimetrična delitev družinskih vlog, ali zatrjevali, da usmerjenost žensk v zaposlitev in kariero znižuje rodnost. Pomanjkljivo je bilo pojasnjevanje povezanosti med globalizacijo in globalno neenakostjo (vprašanje 2.07), kjer največkrat niso omenjali poslabšanja položaja nižjih in srednjih slojev v gospodarsko razvitejših družbah (IT je bil 0,42).

3. naloga: Šolanje

Zunanji ocenjevalci opažajo, da so kandidati imeli precej težav pri vprašanju 3.02, ki sprašuje, kdaj je v Evropi nastopila potreba po šolah za ljudstvo in po množični pismenosti in s katerimi idejami/gibanjem je bila povezana. Kandidati so to zamenjali z uvajanjem obveznega šolanja v 18. in 19. stoletju, kot ideje/gibanje pa navajali razsvetljenstvo, modernizacijo ipd. IT je bil 0,38. Slabši odgovori so bili tudi pri vprašanju 3.06, ki zahteva razlago ekspanzije šolanja v sodobnih družbah, (IT je bil 0,37). Kandidati so večinoma navajali samo povezavo z industrijskim razvojem, tehnološkim napredkom, potrebe po izobraženi delovni sili itd. Tu ocenjevalci kritično pripominjajo, da je bil mogoče zavajajoč tudi vir, ki prikazuje samo terciarno raven šolanja oziroma delež prebivalstva z doseženo terciarno stopnjo izobrazbe. Slabši odgovori so bili tudi pri vprašanju 3.07, kjer so kandidati pokazali pomanjkljivo poznavanje Illichevega koncepta. Nekaj težav je bilo tudi pri odgovarjanju na vprašanje 3.03 o uvajanju obveznega šolanja kot potrebni sestavini modernizacijskih procesov. Od zahtevanih treh vidikov prispevka šole k modernizaciji razlagajo samo povezanost z industrializacijo in potrebo po vsaj pismeni delovni sili, zanemarjajo pa vse druge vidike.

4. naloga: Množični mediji in komunikacije

Zunanji ocenjevalci ugotavljajo pomanjkljive ali napačne odgovore pri vseh vprašanjih razen pri vprašanjih 4.07 in 4.09. To kažejo tudi IT pri posameznih postavkah. Najtežje je bilo glede na IT vprašanje 4.06, ki zahteva razlago medijskega imperializma. IT je bil 0,20. Prav tako so le redki kandidati vedeli, kdaj se televizija prvič predstavi širšemu občinstvu (vprašanje 4.08, kjer je bilo treba obkrožiti pravilni odgovor; IT je bil 0,23). Pomanjkljivi so bili odgovori na vprašanje 4.01, pri katerem je bilo treba pojasniti razlike med odkritimi in prikritimi sporočili (IT = 0,47), ter vprašanje 4.05 (IT = 0,42). Pri slednjem so bile težave z navedbo dveh argumentov proti trditvam o nevtralnosti medijev in ponazoritvijo s primerom (IT je bil 0,42). Presenetljivo so kandidati imeli težave tudi pri vprašanju 4.04, kjer je bil zahtevan zapis pojma (medijska) reprezentacija za poimenovanje družbenih interpretacij, ki z načinom predstavljanja v medijih soustvarjajo pomene in razumevanje družbenih dogodkov, pojavov, skupin. IT je bil 0,37. Morda je bilo tudi vprašanje po nepotrebnem postavljeno preveč zapleteno.

Izpitna pola 2

Pri izpitni poli 2 težko govorimo o popolnoma nepravilnih odgovorih. Kandidati so le v redkih primerih odgovarjali popolnoma nekaj drugega, kot je zahtevala naloga. Govorimo lahko o dobrih, celovitih in slabših, površnih in pomanjkljivih odgovorih. Slabi so tudi odgovori, kjer kandidati ostajajo na ravni »prostega spisa«, brez vključevanja sociološke terminologije, socioloških spoznanj/teorij, argumentov, vnašajo v odgovore stereotipe in predsodke itd. V nadaljevanju so predstavljene nekatere pomanjkljivosti odgovorov, ki so jih opazili zunanji opazovalci, kar pa ne pomeni, da je bilo to značilno za vse ali večino odgovorov.

1. esejska naloga: *Razpravljajte o socializaciji in o njenem pomenu za posameznika in za družbo v celoti.*

Zunanji ocenjevalci ugotavljajo, da so kandidati večinoma opredelili socializacijo, navedli vrste/faze socializacije in dejavnike/agense. Pozabili pa so eksplicitno razpravljati o njenem pomenu za posameznika in za družbo v celoti. Pri navajanju vrst socializacije so pogosto pozabili na terciarno socializacijo; kot ugotavljajo nekateri zunanji ocenjevalci, morda premalo razumejo socializacijo kot vseživljenjski proces. Pogosto so se zadrževali pri opisovanju primarne socializacije, večkrat so se zadržali pri natančnem opisu vzrokov in (ne)učinkovitosti resocializacije.

2. esejska naloga: *Analizirajte odnos do telesa v (post)modernih družbah in predstavite družbene okoliščine, ki takšen odnos spodbujajo.*

To nalogo je izbralo najmanj kandidatov. Zunanji ocenjevalci ugotavljajo, da so bili odgovori pogosto zelo splošni, zdravorazumski, brez uporabe sociološke terminologije, pomanjkljivi, mnogi osredinjeni na zdravo prehranjevanje ipd. Šibki so bili pri razlagi družbenih okoliščin, ki spodbujajo ukvarjanje s telesom. Glede tega so poudarjali predvsem vpliv množičnih medijev. Veliko so pisali o posegih v telo.

3. esejska naloga: *Razpravljajte o vzrokih in posledicah dezorganizacije družin v sodobnih družbah. Pri tem upoštevajte pozitivne in negativne vidike. (V odgovor vključite razlago dveh tipov dezorganizacije družin. Razpravljajte tudi o vzrokih in posledicah teh sprememb za odnose med družinskimi člani.)*

Zunanji ocenjevalci pri teh esejskih odgovorih poudarjajo te pomanjkljivosti: kandidati večkrat ne razlikujejo med funkcijsko in strukturno dezorganizacijo družin, površna in nejasna predstavitev možnih vzrokov za eno in drugo vrsto dezorganizacije, pišejo splošno o spreminjanju družin v sodobnih družbah, napačno razlagajo funkcijsko dezorganizacijo, pišejo predvsem o razvezah in njihovem vplivu na otroke, pa o reorganiziranih družinah, nekaj zmešnjave je glede poimenovanja posameznih vrst družin, razprava o posledicah dezorganizacije je zdravorazumska itd. Pri tej nalogi je bilo doseženo najmanjše povprečno število točk.

4. esejska naloga: *Predstavite dve sociološki teoriji odklonskosti. Pojasnite, v čem se sociološke razlage odklonskosti bistveno razlikujejo od drugih razlag/teorij odklonskosti.*

Skoraj vsi zunanji ocenjevalci ugotavljajo, da so le redki kandidati eksplicitno pojasnili, v čem natanko se sociološke teorije odklonskosti razlikujejo od drugih teorij (bioloških, psiholoških). Med sociološkimi teorijami so največkrat predstavljali Mertonovo teorijo strukturne napetosti, pri čemer so bile te predstavitve večkrat pomanjkljive. Največji problem je bil pojasnitev pojma »strukturna napetost«. Pri predstavitvi socioloških teorij so največkrat predstavljali Mertonovo in Durkheimovo, manjkrat konfliktno teorije ali teorijo etiketiranja.

5. esejska naloga: *Analizirajte vzroke in posledice brezposelnosti. (V odgovor vključite: vrste brezposelnosti, načine ugotavljanja brezposelnosti in problematiko brezposelnosti v Sloveniji ter posebno ogrožene socialne skupine.)*

Zunanji ocenjevalci ugotavljajo pomanjkljivo analizo brezposelnosti, slabše poznavanje problematike brezposelnosti v Sloveniji, zamenjevanje načinov ugotavljanja brezposelnosti z vrstami brezposelnosti itd. Pri navajanju vrst brezposelnosti ustrezno pojasnijo sezonsko in frikcijsko brezposelnost, precej slabše pa strukturno brezposelnost. Slabša je tudi analiza posledic brezposelnosti za posameznika in družbo.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Vprašalnik je oddalo 29 zunanjih ocenjevalcev. Sestavo (strokovno in vsebinsko ustreznost, tehnično izvedbo) izpitne pole 1 so ocenili s povprečno oceno 4,1 (na lestvici od 1 do 5), izpitno polo 2 so ocenili s povprečno oceno 4,7. Njihova ocena Navodil za ocenjevanje izpitne pole 1 je bila 4,4, prav tako tudi Navodil za ocenjevanje izpitne pole 2. Večina zunanjih ocenjevalcev nima kritičnih pripomb na sestavo nalog, večina jih meni, da so te sestavljene ustrezno, prav tako ne na navodila za ocenjevanje. Nekaj kritičnih pripomb se nanaša na vprašanja pri 3. strukturirani nalogi (Šolanje), ki so po njihovem mnenju nerazumljiva ali nenatančna ali pretežka (npr. vprašanja 3.02, 3.04, 3.05, 3.06). Pretežko naj bi bilo tudi vprašanje 2.11.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Obe izpitni poli ocenita dva zunanja ocenjevalca. DPK SM za sociologijo na razdelitvi izpitnega gradiva razloži navodila za ocenjevanje in jih – če se to izkaže za potrebno – dopolni. Ocenjevalci ocenjujejo doma; po približno enem tednu je menjava. Vsak ocenjevalec dobi v ocenjevanje približno enako število izpitnih pol; vsak ocenjuje tako izpitno polo 1 kot izpitno polo 2.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Vloženih je bilo 87 zahtev za vpogled (lani 82) in 2 ugovora na izračun ocene. Po vpogledu je bilo vloženih 45 ugovorov na oceno (lani 44) in 2 ugovora na izračun ocene (lani 1). V 19 primerih se je po ugovoru spremenilo število točk navzgor ali navzdol (za povprečno 2,34 odstotne točke), v 11 primerih se je s tem spremenila tudi ocena (lani v 9 primerih).

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Na splošni maturi 2017 je bil izpit iz sociologije vsebinsko, strukturno in po težavnosti usklajen z veljavnim učnim načrtom in predmetnim izpitnim katalogom za sociologijo. Maturitetni izpit iz sociologije je v spomladanskem izpitnem roku opravljalo 1.066 kandidatov/kandidatk (1.210 v letu 2016). Na splošni maturi jih je opravljalo izpit iz sociologije 998 (lani 1.125), na poklicni maturi pa kot peti predmet 68 (lani 85). V tem številu je upoštevanih 806 kandidatov, ki so kot dijaki splošnih in strokovnih gimnazij prvič opravljali splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, brez 21-letnikov in brez poklicnih maturantov) in so obravnavani kot referenčna skupina za izračune uspešnosti opravljanja izpitov. Ugotoviti je mogoče, da se je število kandidatov pri predmetu sociologija na splošni maturi v primerjavi z letom 2016 nekoliko zmanjšalo (2017 indeks 0,88 glede na leto 2016). Delež maturantov, ki so opravljali izbirni predmet sociologijo na splošni maturi, je upadel s 16,3 % leta 2016 na 15,6 % leta 2017.

Med posameznimi kategorijami kandidatov so bile – podobno kot v preteklosti – precejšnje razlike v dosežkih, najboljši so bili dijaki klasične gimnazije s povprečno oceno 3,87 (zastopani v majhnem številu, bilo jih je le 15) oz. splošnih gimnazij s povprečno oceno 3,25. Letošnji povprečni dosežek kandidatov iz referenčne skupine je bil 65,68 odstotne točke (lani 64,67), in sicer 19,91 točke za izpitno polo 1, za izpitno polo 2 27,65 točke ter 18,11 za interni del/seminarsko nalogo. Povprečna ocena kandidatov, ki so maturo v letu 2017 opravili, je bila pri predmetu sociologija za referenčno skupino 3,21 (lani 3,20).

Pri internem delu izpita – seminarski nalogi – je uspešnost vsa leta visoka. Povprečno število doseženih odstotnih točk je bilo tako letos v spomladanskem izpitnem roku 18,11 od 20 možnih točk (lani 17,85). Indeks težavnosti za referenčno skupino, ki je maturo opravljala prvič, je za interni del/seminarsko nalogo 0,90 (0,89), za eksterni del pa pri izpitni poli 1 0,57 (0,62) ter pri izpitni poli 2 0,61 (0,55). Korelacija med internim in eksternim delom mature je 0,28. Rezultati so sorodni izmerjenim v letu 2016, kar je razvidno iz podatkov, zapisanih v oklepajih. Ob upoštevanju različnosti ciljev, vsebin in načinov dela je mogoče oceniti, da interne ocene prispevajo opazni del k relativno dobri povprečni oceni predmeta. V tej značilnosti sociologija na splošni maturi ni izjema, podobno velja tudi za druge predmete.

Po pregledu doseženih rezultatov mature 2017 se je DPK SM za sociologijo odločila, da ohrani isto mejo za pozitivno oceno, 48 odstotnih točk, tudi ostale meje med ocenami so enake določenim v letu 2016 (58 odstotnih točk za oceno 3, 70 za oceno 4 in 82 za oceno 5). Za spreminjanje ni bilo razlogov, doseženi rezultati so bili primerljivi z lanskimi.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitne pole so bile po presoji DPK SM za sociologijo ustrezno sestavljene, kar so potrdila tudi mnenja zunanjih ocenjevalcev iz anketnih vprašalnikov. V izpitnem gradivu so bila zastopana vprašanja z vseh taksonomskih stopenj, in sicer v deležih, kakor jih določa predmetni izpitni katalog za splošno maturo pri predmetu.

Zunanji ocenjevalci so ocenili strokovno in vsebinsko ustreznost ter tehnično izvedbo izpitnih pol in navodil za ocenjevanje kot dobro in primerno. Naloge in vprašanja v izpitni poli 1 so tako ocenili z oceno 4,1 (lestvica 1–5) in naloge v izpitni poli 2 z oceno 4,7. Opozorili so na nekaj vprašanj, ki naj bi bila kandidatom slabše razumljiva oz. zahtevnejša.

Bistvenih razlik med izpitnimi polami mature 2016 in 2017 pri predmetu sociologija v DPK SM nismo zaznali.

6.3 Druge ugotovitve

V izpitnem gradivu na spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2017 ni bilo ugotovljenih napak. Komisija sodi, da je k temu, poleg skrbne priprave gradiva, prispevala tudi uveljavljena praksa zunanjega pregledovanja. Preglede opravijo učitelji, ki jih izbere Ric: ti oblikujejo svojo oceno gradiva, komisija njihova mnenja po tehni presoji upošteva ter po potrebi korigira ali dopolni pripravljeno gradivo.

Kandidati so v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2017 vložili 86 zahtev za vpogled v izpitno dokumentacijo (82 v letu 2016). Šestinsštirideset kandidatov in kandidatk je vložilo ugovor na oceno (44 v letu 2016). Ocena se je po ugovoru na spomladanskem in jesenskem roku zvišala 11 kandidatom/kandidatkam (9 leta 2016).